ČESKO

Počet firem z daňových rájů klesl letos o 40 na 13 415

V prvním pololetí se v Česku snížil o 40 na 13 145 počet společností, které mají vlastníka se sídlem v daňovém ráji. Majitelé z destinací považovaných za daňový ráj nyní kontroluj 2,82 procenta českých firem. Do jejich základního kapitálu investovali přes 374 miliard Kč. Statistiky zveřejnila poradenská společnost Bisnode. Největší odliv firem v prvním pololetí byl u Nizozemska, největší přírůstek u Kypru a Hongkongu.

ČESKO

Po zlevnění roamingu v EU Češi telefonují třikrát víc

Češi po zlevnění roamingu v zemích EU telefonují zhruba třikrát více než loni a stahují až šestkrát více dat. Vzrostl i telefonní provoz cizinců v Česku. Země jako Chorvatsko a Itálie díky dovoleným překonávají v letních měsících tradiční destinace Německo a Slovensko, které jsou v průběhu celého roku nejčastějším cílem českých uživatelů. Občané EU, kteří přijíždí do Česka, volají dvakrát více než loni a data stahují přibližně čtyřikrát více.

ČESKO

Rozhodnutí o osudu Poldi má padnout na konci týdne

Rozhodnutí o osudu zadlužené kladenské huti Poldi má padnout na konci týdne, jedná se o vstupu nového investora. Zaměstnanci i přesto, že podnik už měsíce nevyrábí, většinou zůstávají, převážně nyní čerpají dovolenou. V posledním roce jich je přibližně 180, před dvěma roky to bylo 400. Ve středu by měly skončit audity provozů. Poldi má problémy s nedostatkem peněz už od roku 2014. Firma podle ředitele Antonína Čímely provozuschopná je.

ČESKO

Cena obrazu Štyrského rekordně vzrostla

Objem českého aukčního trhu roste a díla se prodávají často s velkým cenovým nárůstem. Obraz jiného Štyrského Koníček a sněhulák, který se prodal za 23,6 milionu korun, se na trh vrátil po šesti letech. Jeho cena za tu dobu vzrostla o 16,9 milionu korun.

Nový zákon zvýší bezpečnost plateb kartou a zakáže obchodníkům chtít za ně poplatek

Olga Skalkova
olga.skalkova@economia.cz

Menší ztráta při zneužití platební karty, konec poplatku za platbu kartou a také povinnost informovat zákazníka o přesné částce, kterou si chce obchodník na jeho účtu blokovat. To jsou některé novinky, které brzy čekají klienty tuzemských bank.

Změny ukládá návrh nového zákona o platebním styku, o kterém chtějí poslanci hlasovat ještě na své poslední schůzi v září. Jde o harmonizační zákon se směrnicí Evropské unie, která zavedení těchto nových pravidel požaduje od 13. ledna 2018. Poslanci už dávají najevo, že se schválením nebude problém.

„Návrh zákona prošel bez pozitivním i druhým čtením a předpokládám, že nespadne pod stůl," řekl HN Václav Vostrava (ČSSD), předseda rozpočtového výboru. Naráží tím na to, že kdyby Senát poslancům návrh vrátil, už by ho současná sněmovna nestihla projednat. Komplikace při schvalování se však v Senátu nečekají. „Jde o implementaci evropské legislativy a obecně s tím problémy nebývají," říká Jan Hajda (ČSSD), předseda senátního výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu. Podle Miloše Vystrčila, předsedy z opozičního senátorského klubu ODS, návrh zákona posiluje práva spotřebitelů. K hlasování v Senátu se ale dopředu nevyjádřil.

Největší změnou bude právě větší ochrana klientů bank při ztrátě, ukradení platební karty či zneužití identity při platbě kartou. Nově bude majitel karty riskovat finanční škodu maximálně v hodnotě 50 eur, tedy zhruba 1300 korun. Doposud je to 150 eur, tedy asi 3900 korun.

478 miliard
korun zaplatili loni Češi kartami za zboží a služby.

Levněji a bezpečněji Chystaný zákon by měl být pro plátce kartou daleko atraktivnější.
Foto: Shutterstock

Spolupůsobení klienta se vztahuje na období, než ztrátu karty bance nahlásí. Od okamžiku nahlášení hrozí kapitálová odpovědnost za hrazení celou škodu. Podmínkou samozřejmě je, že se nejedná o podvod ze strany majitele karty či jeho nedbalost, například že PIN měl napsaný na kartě nebo v peněžence, případně že kartu s identifikačními údaji nemá pod dostatečnou osobní kontrolou.

Sdružení pro bankovní karty statistiku podvodných transakcí nemá k dispozici a ani banky tyto údaje nezveřejňují. „Občas nám banky říkají, že se to množí, ale čísla nám neříkají," potvrzuje Tomáš Hládek z České bankovní asociace. Například Raiffeisenbank nebo UniCredit mluví o stovkách případů ročně ve svých bankách.

Češi platí kartami stále častěji. Před pěti lety přes ně zaplatili 269 miliard korun, loni 478 miliard. Objem transakcí kartami přes web byl kolem 43 miliard korun. „Část lidí má z využívání platebních karet na internetu strach kvůli obavám z krádeže identity a hesel, i když banky zavedly silnou autorizaci zákazníků. Snížení spolupůsobení může zvýšit motivaci lidí k placení kartou," říká Miroslav Lukeš, šéf společnosti MasterCard v Česku.

Podle bank je nejčastějším případem zneužití karty při platbách v zahraničních e-shopech. „Jde o transakce bez ověření SMS a nejčastěji u internetových obchodníků v USA," tvrdí Andrea Studihradová, mluvčí České spořitelny, která je z bank největším vydavatelem platebních karet. „Nejčastěji jde o neautorizované transakce na některých čínských obchodních serverech," říká ale Pavel Žižbek, mluvčí Komerční banky. Podle UniCredit Bank jsou časté i podvody při bezkontaktních platbách do 500 korun, u kterých se běžně nezadává PIN.

DALŠÍ ZMĚNY, KTERÉ NOVÝ ZÁKON PŘINESE

Skončí poplatek za platbu kartou

České zákony obchodníkům zatím umožňují, aby řídem příplatek za platbu kartou naúčtovali. Jedinou podmínkou je, že na to musí zákazníka předem upozornit. Tato praxe skončí prodej, kteří platí běžnými kartami typu MasterCard a Visa, nikoliv firemními kartami.

Zpřísnění blokací

Povinnost informovat klienta předem o přesné částce, kterou by chtěl obchodník na jeho účtu zablokovat. Jde například o praxi hotelů, benzinek či autopůjčoven, které se tím jistí, že host zaplatí. Bankám také nařizuje, aby po uhrazení skutečné částky zadržené peníze bez zbytečného prodlení uvolnily. Dnes se blokace ruší často až po uplynutí určité lhůty, nikoliv až 30 dní.

Nástup fintechů

Banky budou muset nově licencovaným firmám otevřít přístup k účtům klientů a umožnit jim provádět za ně platby v e-shopech a poskytnout přehled o více účtech na jednom místě. Tato část zákona se začne uplatňovat 18 měsíců od vydání prováděcích předpisů, které teprve chystá Evropská komise. U plateb v hodnotě nad 30 eur bude požadováno tzv. silné ověření, kombinace PIN a potvrzující SMS.

Vědci na sýkorách měřili kvalitu životního prostředí

Markéta Šrajbrová
marketa.srajbrova@economia.cz

Samec sýkory koňadry zalétne do hlasového vzorku, kterým vnikl na území. Vyrazí proto své teritorium bránit. V tuchulinském síti, a ani by to tušil, stává se ukazatelem kvality životního prostředí.

Téměř šest desítek sýkorek odchytili vědci z Univerzity Karlovy, České zemědělské univerzity a berněnské Masarykovy univerzity ve třinácti českých městech. A jako vůbec první vědecký tým na základě analýzy odchycených ptáků zmapovali, jak se v jednotlivých místech daného území liší míra znečištění těžkými kovy. Výsledky výzkumu v červnu publikoval prestižní vědecký časopis Science of the Total Environment.

> O tom, že by se ptáci dali využít jako docela dobrý nástroj k mapování kontaminace prostředí, se uvažuje už 30 let. Ale přiznám to ještě nikdy nikdo neudělal.
>
> **Michal Vinkler**
> zoolog, Univerzita Karlova

Čeští experti pátrali na to, že s výjimkou severomoravského Bohumína, který je na tom hůře, je míra kontaminace všude po republice obdobná.

„To může být dobrá zpráva, protože to znamená, že se tu nepotýkáme až na zmíněný Bohumín s žádnými velkými extrémy. Na druhou stranu se ukázalo, že i v čistých lokalitách jsou ptáci těžkými kovy postiženi. A to do té míry, že to pozorujeme nafungování jejich organismu," říká zoolog a vedoucí skupiny výzkumníků Michal Vinkler z Přírodovědecké fakulty UK.

Vinkler se v jiných svých výzkumech zaměřuje na drobné pěvce, kteří vědcům dávají možnost nahlédnout do přírodního systému. „Člověk je ve všech ohledech zvláštní. Ale ptáci tvoří populace, které se vyvíjejí velmi přirozeně," vysvětluje Vinkler. Při zkoumání životního prostředí mají ptáci výhodu i v tom, že se snadno odchytávají a zkoumají a především na rozdíl třeba od hadů nebo ur- nek sdílejí stejný prostor s lidskými obyvateli měst. „O tom, že by se ptáci dali využít jako docela dobrý nástroj k mapování kontaminace prostředí, se uvažuje už třicet let. Ale přiznám to ještě nikdy nikdo neudělal," podotkl Vinkler.

Sběr vzorků proběhl v roce 2010 v období před hnízděním. K nalákání sýkorek vědci používali vábničku z nahrávky. „Po vypnutém zvu sítě jsme zvlášť zvážili, odebrali jsme mu krev a vzorky peří," popsal Vinkler.

Těžké kovy, jako je olovo, arsen či kadmium, nashromážděné v těle mohou urychlit odumírání červených krvinek. Jejich nedostatek se ptačí organismus snaží kompenzovat zrychlenou krvevorbou, což ho vyčerpává. „Energie mu potom může chybět třeba při rozmnožování," říká Vinkler.

Těžké kovy se do těla sýkorky dostávají jednak z vzduchu a pak také z potravy. Sýkorky se živí hlavně housenkami, které v daném teritoriu ožírají kontaminované stromy.

To je jeden z hlavních důvodů, proč se nedá dojít ke zjednodušenému závěru, že kovy poškozují lidi stejně jako sýkorky, které hnízdí kousek od jejich oken. A to proto, že člověk s ptactvem sdílí jen svaluší, jeho potrava naopak může pocházet z celého světa.

Český pilotní výzkum by mohl pokračovat dvěma směry. Vinkleric tým už připravuje sběr dat ze zahraničí, aby výsledky z Česka mohl zasadit do škály. Pak je také třeba najít vztah mezi tím, jak škodliviny ovlivňují ptáky a jak lidi.